

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 276/2022-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Mining Gold s. r. o.**, Mariánska 32/A, Stupava, IČO 50 638 106, zastúpenej advokátskou kanceláriou LEGAL GROUP, s. r. o., Trnavská cesta 27/B, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Tomáš Rusiňák, LL.M., proti postupu „Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici a Hlavného banského úradu vedenom pod sp. zn. 142/2022“ takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici a Hlavného banského úradu (ďalej aj „správny orgán“) v konaní o určenie dobývacieho priestoru Detva vedenom pod sp. zn. 142/2022 (ďalej aj „správne konanie“).

2. Sťažovateľka namieta, že správne konanie trvá neprimerane dlhú dobu 11 rokov, bez právoplatného rozhodnutia o návrhu jej právneho predchodcu na určenie dobývacieho priestoru. Konanie pred správnymi orgánmi začalo dorúčením návrhu 24. januára 2011.

3. Sťažovateľka opísala postup orgánov verejnej správy v správnom konaní, následne aj v súdnom konaní o preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy, poukazujúc na predložené listinné dôkazy a vznesené námietky a rozhodnutia s dôrazom na tú skutočnosť, že správne konanie dosiaľ nebolo riadne ukončené právoplatným rozhodnutím. Uvedenú situáciu sťažovateľka vníma

v kontexte už skorších zrušených rozhodnutí správnych orgánov v jej veci, aj ako porušenie práva na inú právnu ochranu a spája s pocitom krivdy a právnej neistoty, keď správne orgány v správnom konaní nekonajú efektívne.

4. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici a Hlavným Banským úradom v konaní vedenom pod sp. zn. 142/2022, prikázal im zaplatiť sťažovateľovi finančné zadostučinenie v sume 2 340 729,05 eur, ako aj náhradu trov konania.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia označených práv sťažovateľky postupom označených orgánov verejnej správy v správnom konaní, ktoré podľa tvrdenia sťažovateľky trvá neprimerane dlhú dobu – 11 rokov, bez právoplatného rozhodnutia o pôvodnom návrhu jej právneho predchodcu. Porušenie svojho práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odôvodňuje nezákonnými rozhodnutiami vydanými v napadnutom správnom konaní, ktoré boli v rámci opravných konaní zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a rozhodovanie.

6. Ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky na neverejnom zasadnutí v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), posúdil jej argumentáciu, obsah ústavnej sťažnosti, obsah priložených správnych a súdnych rozhodnutí a dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť.

7. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti v súčinnosti s Hlavným Banským úradom zistil, že konanie, ktoré sťažovateľka v petite svojej sťažnosti označila spisovou značkou 142/2022, je nepochybne konaním, ktoré prebieha pred Hlavným Banským úradom vo veci návrhu jej právneho predchodcu. Táto skutočnosť nepriamo vyplýva aj z priloženého rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 10 Sžk 15/2019 z 27. októbra 2021, ktorým zmenil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23 S 11//2017-246 z 24. októbra 2018 tak, že oznámenie Hlavného Banského úradu č. 577-971/2017 z 28. júna 2017 vo veci odvolania proti rozhodnutiu Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 1-996/2017 z 3. apríla 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd ďalej zistil, že Hlavný Banský úrad v napadnutom správnom konaní vedenom pod sp. zn. 142/2022 rozhodol 23. februára 2022 a toto rozhodnutie sa stalo právoplatným 6. marca 2022.

8. Z uvedených zistení je zjavné, že sťažnosť v čase jej doručenia v časti namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov smerovala proti prebiehajúcemu konaniu správnym orgánom (Hlavného Banského úradu, keďže Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici už o návrhu právneho predchodcu sťažovateľky už rozhodol).

II.1. K namietanému porušeniu práva inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

9. Pokiaľ sťažovateľka namietala, že v dôsledku využitia opravných prostriedkov boli skoršie rozhodnutia správnych orgánov v jej veci zrušené, čo má odôvodňovať vyslovenie porušenia jej označeného práva na inú právnu ochranu, ústavný súd konštatuje, že označený článok a samotné právo sa viaže na výsledok, teda je výsledkové. Skutočnosť, že v rámci správneho konania došlo k vydaniu nezákonných rozhodnutí, ktoré boli v následnom inštančnom postupe zrušené, sama osebe nemôže spôsobiť porušenie tohto jej základného práva. Z uvedeného dôvodu a z dôvodu absencie inej argumentácie v ústavnej sťažnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

10. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) je založená na princípe subsidiarity. Samotná ústava tak rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd; zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010), a ako nástroj ochrany základných práv a slobôd nastupuje až po vyčerpaní všetkých dostupných efektívnych prostriedkov na ochranu práv uplatniteľných v zhode so zákonom v systéme orgánov verejnej moci. Z konania o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavnému súdu prislúcha právomoc zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody iba za predpokladu, že právna úprava takému právu neposkytuje účinnú ochranu prostredníctvom opravného prostriedku dostupného fyzickej alebo právnickej osobe a že ju neposkytuje žiaden iný orgán Slovenskej republiky (I. ÚS 36/96, I. ÚS 78/99).

11. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí ustanovených § 34 ods. 1, § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 124 a § 132 zákona o ústavnom súde.

12. Ak zákon podmieňuje prípustnosť sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namietala, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany

poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 Civilného sporového poriadku, resp. s čl. 2 Správneho súdneho poriadku). Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017, IV. ÚS 158/2018). Rozhodovanie o nečinnosti orgánov verejnej správy, a teda aj o ochrane základných a iných práv, porušenie ktorých môže byť dané nečinnosťou správneho orgánu, je zverené všeobecným súdom v rámci správneho súdnictva (m. m. I. ÚS 400/2012).

13. Ústavný súd predpokladá, že ak osoba iniciuje správne konanie, sleduje dosiahnutie vyhovujúceho meritórneho rozhodnutia vydaného bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote. V prerokovanom prípade na jednej strane niet sporu o tom, že doterajšia dĺžka správneho konania je neprimerane dlhá.

14. Ústavný súd vo svojom uznesení č. k. II. ÚS 470/2020-10 z 22. októbra 2020 v druhovo obdobnej veci výslovne konštatoval, že s účinnosťou od 1. januára 2003 mal sťažovateľ k dispozícii osobitné konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Občiansky súdny poriadok bol s účinnosťou od 1. júla 2016, pokiaľ ide o správne súdnictvo, nahradený Správnym súdnym poriadkom. Procesné inštrumenty správneho súdu v „dnešnom“ konaní o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa prvej hlavy štvrtej časti Správneho súdneho poriadku [(ďalej aj „SSP“); § 242 až § 251 SSP] je možné považovať za účinnejšie než v „pôvodnom“ konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 250t a 250u OSP).

15. Ústavný súd v označenom uznesení tiež zdôraznil, že prostriedok nápravy možno považovať za účinný vtedy, ak je schopný predísť porušeniu práva alebo jeho pokračovaniu (v kontexte posudzovaného prípadu, ak je schopný urýchliť konanie) alebo ak poskytne adekvátne odškodnenie (pozri napr. Balogh a ďalší proti Slovensku, bod 50).

16. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd je toho názoru, že konanie o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa Správneho súdneho poriadku je možné považovať za účinný prostriedok nápravy, pretože na rozdiel od konania proti nečinnosti podľa § 250t a § 250u OSP konanie o žalobe proti nečinnosti pred správnym súdom neskončí vyhovením žalobe, ale až odstránením nečinnosti, ktoré je žalovaný orgán verejnej správy povinný preukázať správnomu súdu v určenej lehote. Je tak povinný urobiť zaslaním vydaného rozhodnutia, opatrenia alebo oznámenia o vykonanom úkone, prípadne o začatí administratívneho konania v určenej lehote správnomu súdu (§ 250 ods. 1 druhá veta SSP). Ak žalovaný svoju nečinnosť v určenej lehote bezdôvodne neodstráni, správny súd mu môže uložiť pokutu až do 2 000 eur, a to aj opakovane

[§ 80 ods. 1 písm. d), § 80 ods. 2 prvá veta, § 251 ods. 1 SSP]. Takto rozhodnúť môže správny súd aj bez návrhu, pričom ak rozhoduje na návrh, nie je viazaný výškou pokuty v ňom uvedenou (§ 80 ods. 2 druhá veta SSP). Právna úprava účinná od 1. júla 2016 je teda oproti pôvodnej (§ 250t a 250u OSP) konzekventnejšia, pretože následok nerešpektovania súdneho rozhodnutia zo strany žalovaného orgánu verejnej správy neprenáša na žalobcu, ktorý už nemusí podať ďalšiu žalobu, o ktorej by sa rozhodovalo v novom konaní.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že ani v prerokúvanom prípade nie je možné ospravedlniť nevyužitie žaloby proti nečinnosti orgánom verejnej správy podľa prvej hlavy štvrtej časti Správneho súdneho poriadku sťažovateľkou.

18. Sťažovateľka nijakým spôsobom nepreukázala, že by právne prostriedky, ktoré jej priznáva zákon na ochranu jej práv alebo právom chráneným záujmov, nevyčerpala z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Na uvedenom závere nemení nič ani neprímeraná dĺžka konania pred orgánmi verejnej správy, pretože – logicky – neprímeranou dĺžkou konania nemožno ospravedlniť nevyužitie zákonných prostriedkov ochrany pred neprímeranou dĺžkou konania. Z uvedených dôvodov bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu